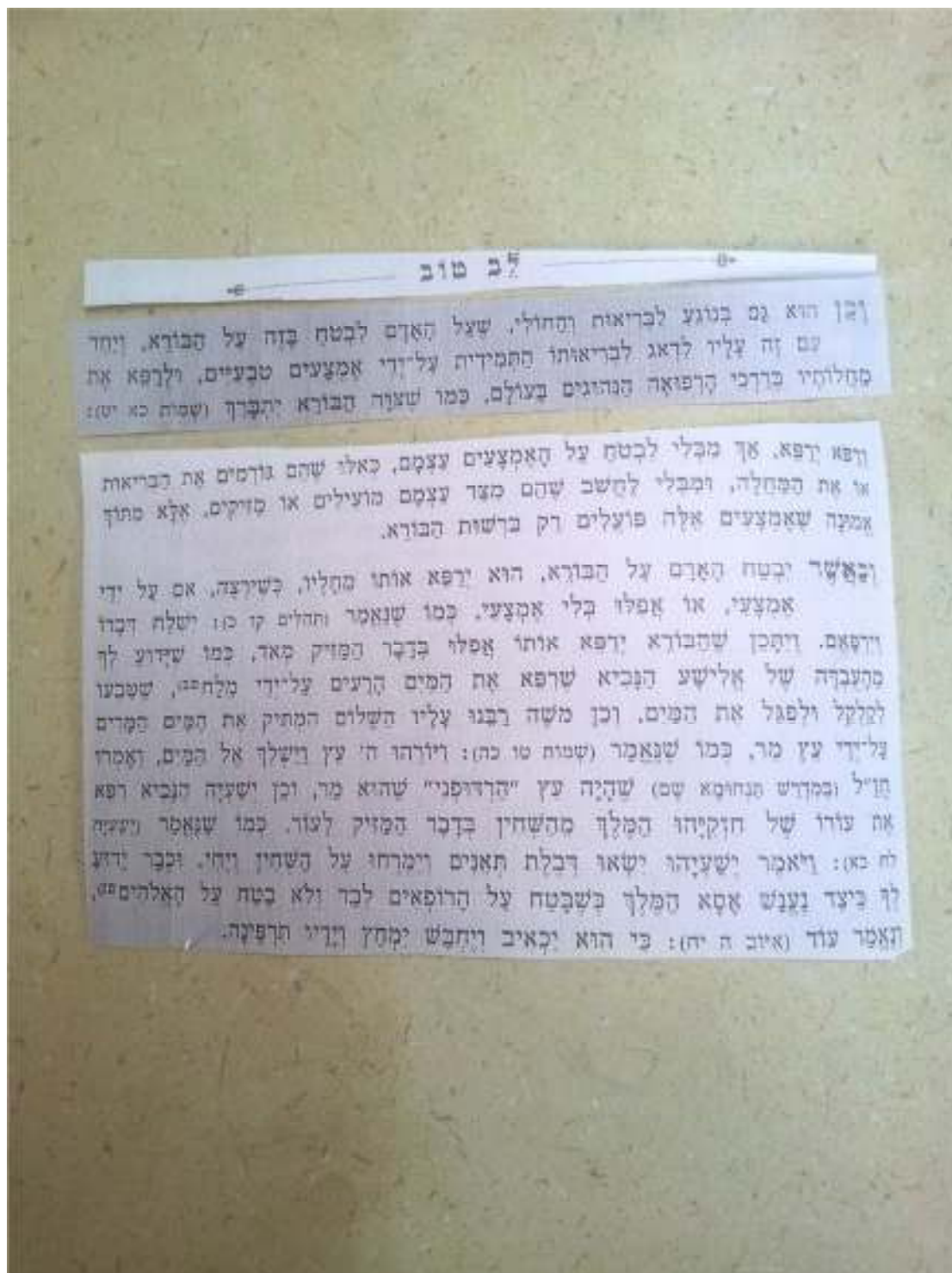

ההתנהלות מול הבריאות, הרפואה ולצוות הרפואי

1 גמרא ברכות דף ס - א

דאמר רב אחא, הנכנס להקיז דם אומר: "יהי רצון מלפניך יי' אלהי שיהא עסק זה לי לרפואה ותרפאני כי אל רופא נאמן אתה ורפואתך אמת" לפי שאין דרכן של בני אדם לרפאות אלא שנהגו,

אמר אב"י, לא לימא אינש הכי, דתני דבי רבי ישמעאל {שמות כא-יט} ורפא ירפא מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות.

כי קאי. מאי אומר? אמר רב אחא, ברוך רופא חנם

2 רש"י

לפי שאין דרכן של בני אדם לרפאות אלא שנהגו - כלומר לא היה להם לעסוק ברפאות אלא לבקש רחמים:

3 עין איה על ברכות ט · ט · קפ

אמר אב"י לא לימא אינש הכי, דתני דבי ישמעאל "ורפא ירפא" מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאת..

האדם הוא יצור אורגני, דבקים וקשורים המה כחות גופו זב"ז וכחות נפשו זע"ז, ושניהם יחד בקשר אמיץ. ומי הוא האדם שיוכל להתפאר ולומר שיודע הוא את כל כחות הגוף והנפש ויחושם ג"כ אל העולם הכללי. א"כ הלא אין אמונה ברופא, כי אף אם במקצע האחד הצר והקצר ירפא, אולי גורם השינוי הזה קלקולים רבים בעבר אחר, ששקולים הם כנגד התועלת היוצאת מרפואתו, וע"כ אין להחליט שתהי' הרפואה אמיתית. ובאשר אין השכל מסכים אל הרפואה בהתחכמות האדם, והניסיון אמנם יורנו כי פעמים רבות תקלע חכמת הרפואה אל האמת, צריכין אנו להשכיל שגם השימוש בחכמת האדם ברפואה היא אחת מפליאות ההנהגה. ואנו משיבים את הדבר לההשגחה העליונה, כאותן הדברים שאין בו שום יכולת בפועל כפינו. כי רק אתה ד' רופא נאמן אתה, שלפניך גלויים כל רזי הגוף והנפש ומסתריהם ויחושיהם ורפואתך אמת מבלי תגרום הפסד למקצע אחר.

אמנם אב"י אמר שאין לנו לחוש על המסתרים של היחוסים שאין עינינו רואות אותם, שא"כ כבר בטלת כל עמל האדם לתיקון הגשמי והרוחני, כי יחוש שכל מה שהוא מתקן ומשכלל שמא גורם הוא הפסד באיזה יחש נסתר. אלא כך המדה, שאין ראוי לפקפק בה כלל, שאין לו לדיין אלא מה שענינו רואות, והתורה נתנה רשות לרופא לרפאת בהיותו בקי במקצע שלו, ואין להרפות ידי

העמלים בתיקונו של עולם לפקפקם בחששות של מסתרים. והחכמה תעז לחכם, כי ד' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. והתפתחות שכל האדם, וכל תולדות המצאותיו דבר בעתו הכל מעשה ד' המתראה לפי צרכי האדם בעתותיו ודורותיו, לתעודה רמה ומדוייקת, שעליה אין להוסיף וממנה אין לגרע.

4 עין איה על ברכות · ט · קפא

הרופא בשכר יש לו תכלית אחרת זולת הרפואה ובריאותו של החולה. אמנם המטרה האלהית היא רק ההצלחה והבריאות של בריותיו, בריאות הגוף ובריאות הנפש. א"כ אין לו ברפואה שום תכלית אחר כ"א הרפואה עצמה והוא רופא חנם.

5 שולחן ערוך אורח חיים רל סעיף ד

הנכנס להקיז דם אומר "יהי רצון מלפניך ה' אלהי שיהא עסק זה לי לרפואה כי רופא חנם אתה". ולאחר שהקיז אומר "ברוך רופא חולים".

6 משנה ברורה

להקיז דם - וה"ה בכל מידי דרפואה יאמר זה ולא יחשוב שתהיה איזה דבר לו רפואה אלא ע"י הבורא ית"ש ולכן ע"י תפלה זו ישים בטחונו בו ויבקש ממנו שתהיה לו לרפואה: